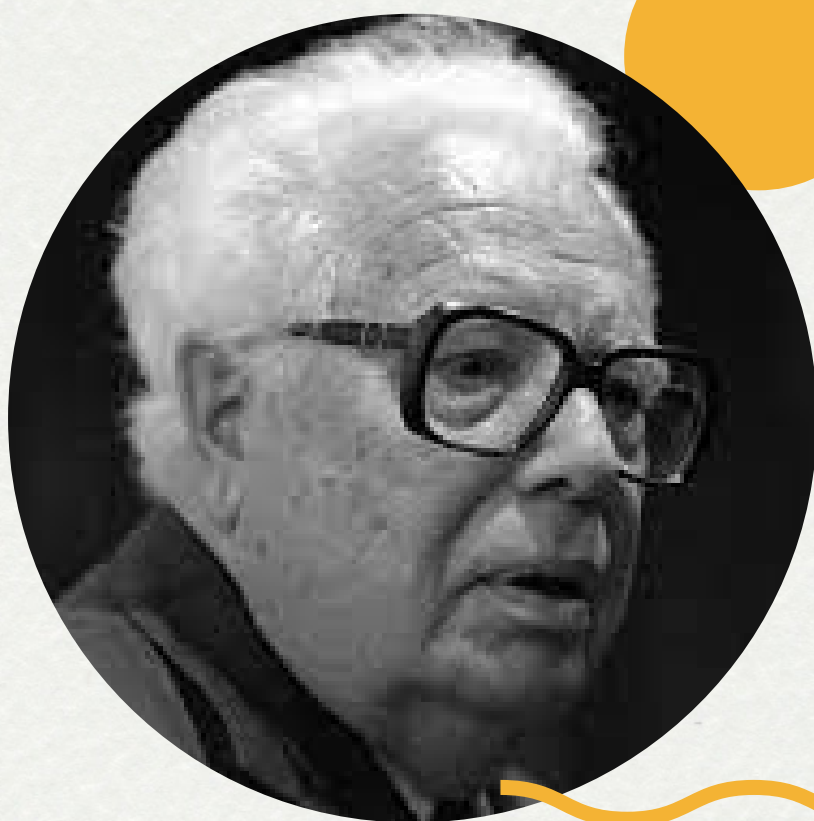

Francisco Fernández del Riego

Homenaxeado nas Letras Galegas 2023

Unha vida adicada á nosa cultura

Francisco Fernández del Riego é o autor escollido para ser homenaxeado nestas Letras Galegas 2023, e non só por ser o autor dunha extensa e importante obra, senón pola súa implacable labor e impulso da literatura e cultura galega, xa sexa no papel de autor, prologuista, editor literario, tradutor, colaborador en publicacións periódicas ou bibliotecario.

Nado en 1913 en Vilanova de Lourenzá, estuda en Lugo para logo continuar estudando dereito na Universidade Central de Madrid. É nesta cidade onde frecuenta diversos espazos formativos e de lecer como bibliotecas, teatros ou faladoiros, pero tamén é aquí onde comeza militar no galeguismo.

Volve a Santiago de Compostela coa súa familia para continuar os seus estudos en dereito mentres se introduce no ambiente político e intelectual do nacionalismo e coñece aos grandes persoeiros da cultura galega do momento: Anxel Casal, Ricardo Carvalho Calero, Antonio Fraguas e moitos outros. Tamén é no momento que comeza colaborar en diversos xornais e revistas e participar activamente en diversas asociacións.

Toda esta actividade e alianzas marcarán o que vai significar a súa figura na cultura galega: el vai ser para as novas xeracións un importante transmisor de toda a memoria cultural e intelectual galega que tanto a Guerra Civil como a ditadura tentarán deixar atrás.

Durante a Guerra Civil e primeiros anos de posguerra ten que vivir agochado para logo ter que incorporarse ao exército, como única forma de salvar a súa vida. Despois foi conseguindo pequenos traballos para subsistir, mentres non desiste no seu empeño de un futuro diferente para Galiza e unha reconstrución do partido galeguista mantendo a conexión cos exiliados.

A partir dos anos 50 contribuirá, entre outras moitas cousas, na creación de dous feitos importantes para historia da cultura galega: a creación de Galaxia, na que exerce de editor literario, e da revista Grial. Ao mesmo tempo que elabora un libro de referencia que será de obrigada consulta por moito tempo, "Historia da da Literatura gallega".

Ás numerosas homenaxes e recoñecementos xa feitos a esta figura clave da nosa historia, súmase agora a súa homenaxe nas Letras Galegas 2023, unha celebración que el mesmo contribuíu a crear. Polo tanto este ano temos a oportunidade de lembrar e valorar xustamente a un dos seus impulsores e a toda unha vida adicada a nosa cultura.

Esta guía de lectura quere mostrar o fondo bibliográfico que garda a Biblioteca da Deputación da Coruña sobre Francisco Fernández del Riego. Con este obxectivo, e para que serva de pequena orientación, dividimos a súa obra en diferentes apartados:

- **Un namorado dos libros:** *reunimos aquí as obras nas que aborda dalgunha maneira a literatura e a palabra escrita: manuais literarios, estudos de autores, antoloxías e ensaios que estudan, recopilan e analizan o panorama literario actual ou pasado. Tendo en conta o inmenso traballo que fixo sobre este eido, este apartado ben merecería subapartados.*
- **Na historia e na cultura:** *don Francisco era un home consciente da súa cultura e da súa historia, un coñecedor e investigador do legado cultural e patrimonial galego. Así reflíctese en conferencias, monografías e catálogos sobre a historia e a arte galega, ademáis de estudos biográficos e mesmo epistolarios de persoeiros relevantes da historia e da cultura.*
- **Para o retrato e a memoria:** *aínda que nin a ficción nin a autobiografía abundan na súa obra, destacamos algúns libros no que autor se mostra de maneira persoal, e a través dos que podemos coñecelo mellor. Facemos referencia a dous libros de memorias e a un, que aínda que é unha obra sobre a descripción de Galicia, ten un compoñente biográfico moi evidente, o titulado "Galicia".*
- **Loita e resistencia:** *non podemos esquecer que o seu profundo amor pola literatura, a historia e cultura galega ven a acompañado do seu compromiso ideolóxico, fundamentalmente co galeguismo. Destacar os dous manuais sobre a historia do galeguismo e que abarca o século XIX e o século XX.*

Un namorado dos libros

Historia da literatura / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1995
254 p. ; 19 cm. -- (Biblioteca da cultura galega ; 5)
1. Literatura gallega - Historia y crítica
GAL/6365

Do dezanove aos continuadores : poesía galega : limiar. Biografía e literatura. Bibliografía. Antoloxía e notas. Cronoloxía histórico-literaria / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1995
324 p. ; 19 cm. -- (Biblioteca da cultura galega ; 28)
1. Poesía gallega - S. XIX-XX - Antoloxías 2. Poetas gallegos - S. XIX-XX - Biografías
GAL/6385

Letras do noso tempo / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1974
242 p. : il. ; 21 cm
1. Literatura - S. XX
LS/46

Anxel Casal e o libro galego / Francisco Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, D.L. 1983
226 p. : il. ; 21 cm. -- (Documentos para a Historia contemporánea de Galicia ; 7)
1. Casal, Anxel - Biografías
BM/1637

Galicia y nuestro tiempo : la obra de una generación / Francisco Fernández del Riego. -- Argentina : Citania, 1959 Imp.
30 p. : 4 h. de lám. ; 22 cm. -- (O Dolmen de Dombate)
1. Literatura gallega - S. XX - Historia y crítica
BM/1720

Poesía galega : do posmodernismo aos novos / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1980
514 p. ; 19 cm. -- (Manuais)
1. Poesía gallega - S. XX - Antoloxías
BM/1496

Un namorado dos libros

Vicente Risco : escolma de textos / Francisco Fernández del Riego. -- A Coruña : Academia Gallega, 1981
89 p. : il. ; 25 cm
1. Risco, Vicente - Crítica e interpretación
GAL/1122

Vocabulario castellano-gallego / F. Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1979
333 p. ; 17 cm
1. Lengua española - Dicionarios - Gallego
BM/2327

Manual de historia de la literatura gallega / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, 1951
168 p. ; 20 cm. -- (Manuais ; 1)
1. Literatura gallega - Historia y crítica
BM/1203

Os Camiños galegos na andadura de don Ramón María del Valle Inclán / Francisco Fernández del Riego. -- A Cruña : Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación, 1971
24 p. ; 17 cm
1. Valle-Inclán, Ramón del - Crítica e interpretación
LS/239

Cos ollos do noso esprito : ensaios breves / Francisco Fernández del Riego. -- Buenos Aires : Alborada, 1949
178 p. ; 20 cm.
LS/240

Diccionario de escritores en lingua galega / Francisco Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, 1990
670 p. ; 19 cm
1. Escritores gallegos - Dicionarios
GAL/2891

Un namorado dos libros

A Xeración Galaxia / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, 1996
208 p. : il. ; 21 cm (Agra aberta ; 21)
1. Galicia - Vida intelectual - 1950-1980
GAL/5839

O Señor da casa grande de cima de vila / Francisco Fernández del Riego. --
Orense : Patronato Ramón Otero Pedrayo, D.L. 1988
122 p. ; 20 cm
1. Otero Pedrayo, Ramón - Crítica e interpretación
GAL/232

Galicia no espello / Francisco Fernández del Riego. -- Buenos Aires : Ediciones
Galicia del Centro Gallego, [1954?] (1954 imp.)
250 p., 2 h. ; 21 cm. -- (Documentos para a Historia contemporánea de Galicia ; 7)
Dedicatoria autógrafa a Xosé Mosquera Pérez
1. Literatura gallega - Historia y crítica 2. Galicia - Descripción
BM/1534

Blanco Amor, emigrante e autodidacta : A súa vida literaria / Francisco
Fernández del Riego. -- Vigo : Ir Indo, D. L. 1992
175 p. : il. ; 21 cm. -- (A A Fraga ; 14)
GAL/4495

Alvaro Cunqueiro e o seu mundo : vivencias e fabulaci3ns / Francisco Fernández del
Riego. -- Vigo : Ir Indo, D.L. 1991
132 p. ; 19 cm (A fraga. Ensaio-investigaci3n ; 10)
1. Cunqueiro, Alvaro
GAL/3364

Manual de historia da literatura galega / F. Fernández del Riego. -- 5ª ed. --
Vigo : Galaxia, D.L. 1981
307 p. : 12 h. con lám. ; 18 cm (Manuais)
1. Literatura gallega - Historia y crítica
GAL/140

Un namorado dos libros

A palabra e os días : homenaxe a Xosé Mª Álvarez Blázquez / [coordinación, Xosé Manuel Soutullo] ; [Francisco F. del Riego...et al.]. -- Vigo : Galaxia, 2008

91 p. : il. ; 27 cm. -- (Cadernos Grial)

1. Álvarez Blázquez, Xosé María - Homenajes I. Soutullo, Xosé Manuel, coord. II. Fernández del Riego, Francisco

GAL/15558

Un País e unha cultura : a idea de Galicia nos nosos escritores / Discurso lido o día 26 de novembro de 1960 na súa recepción pública por D. Francisco Fernández del Riego e resposta de D. Ricardo Carballo Calero. -- La Coruña : Real Academia Gallega, 1973

93 p. ; 24 cm.

1. Literatura gallega - Historia y crítica

GAL/162

Con Pondal en Bergantiños / Francisco Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edición do Castro, 2001

121 p., [8] h. de fot. ; 19 cm (Ensaio/Filoloxía)

1. Pondal, Eduardo - Crítica e interpretación

GAL/9186

Sesenta gallegos ilustres : obra periodística olvidada de la revista Vida gallega, 1956-1962 / Francisco Fernández del Riego. -- Santiago de Compostela : Alvarellos, 2005

342 p. ; 21 cm. -- (Rescate)

1. Escritores gallegos

GAL/11959

Alvaro Cunqueiro Mora : escritor / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Ir Indo, D.L. 2007

64 p. : il. ; 22 cm + 1 CD-ROM. -- (Galegos na Historia. Biografías ; 34)

1. Cunqueiro, Alvaro - Biografías 2. Cunqueiro, Alvaro - Homenajes

GAL/13242

Un namorado dos libros

Anxel Casal e o libro galego / Francisco Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, 1983

226 p. : il. ; 21 cm. -- (Documentos para a Historia contemporánea de Galicia ; 7)

1. Casal, Anxel

BM/1637

Escritores de Portugal e do Brasil / Fco. Fdez. del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, [1984]

228 p. : il. ; 19 cm. -- (Ensaio. Filoloxía)

1. Literatura portuguesa - Historia y crítica 2. Literatura brasileira - Historia y crítica

SD 869.0 FER esc

Galicia y Valle-Inclán / Francisco Fernández del Riego

En: Cuadrante. -- Vilanova de Arousa (Pontevedra) : Asociación Amigos de Valle-Inclán, 2000. -- N. 14 (en. 2007), p. 123-149

1. Valle-Inclán, Ramón del - Estudios, ensayos y conferencias I. TITULO

Pequena biografía dunha vella amizade / Francisco Fernández del Riego

En: Grial. -- Vigo : Galaxia. -- N. Especial (Nadal 2005), p. 17-23

1. Cunqueiro, Alvaro - Crítica e interpretación 2. Cunqueiro, Alvaro - Biografías I. TITULO

ALVARO Cunqueiro : 1911-1981 : unha fotobiografía / Francisco Fernández del Riego ... [et al.].

-- Ed. especial para o Día das Letras Galegas, 1991. -- Vigo : Xerais de Galicia, D.L. 1991

193 p. : principalmente il. ; 28 cm.

1. Cunqueiro, Alvaro - Fotografías I. Fernández del Riego, Francisco II. Lugo (Provincia)

GAL/3846

Os Camiños galegos na andadura de don Ramón María del Valle Inclán / Francisco Fernández del Riego. -- A Cruña : Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación, 1971

24 p. ; 17 cm

1. Valle-Inclán, Ramón del - Crítica e interpretación

LS/239

Na historia e na cultura

As Peregrinacións xacobeas / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1995
177 p. : il. ; 19 cm. -- (Biblioteca da cultura galega ; 10)

1. Peregrinos y peregrinaciones - Santiago de Compostela 2. Camino de Santiago -
Descripción y viajes - Guías

GAL/6369

Antolín Faraldo : un precursor / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : [s.n.],

D.L. 1978

109 p. ; 19 cm

1. Faraldo, Antolín - Crítica e interpretación

GAL/1870

**Galicia hoy y el resto del mundo : neo-mozárabes y neo-mudéjares a cien años del
nacimiento de Castelao y a cincuenta años de la guerra civil española** / Isaac Díaz
Pardo ; con un apéndice de Fco. Fernández del Riego sobre "A cultura galega no exilio" ; y
otro de Alberto Vilanova bre "Los exiliados gallegos". -- Sada (A Coruña) : Ediciós do Castro,
1987

257 p. ; 21 cm. -- (Documentos para a Historia contemporánea de Galicia ; 41)

1. Exiliados gallegos - Memorias y recuerdos 2. Galicia - Historia - S. XX - Memorias y
recuerdos I. Fernández del Riego, Francisco II. Vilanova, Alberto III. TITULO IV. TITULO: Los
Exiliados gallegos

GAL/1844

Danzas populares gallegas / Francisco Fernández del Riego. -- Buenos Aires :
Ediciones Galicia del Centro Gallego, imp. 1950

53 p. : il. ; 19 cm

1. Bailes populares - Galicia 2. Folklore - Galicia

M/600

O Padre Sarmiento e Galicia / Francisco Fernández del Riego, Xosé Filgueira Valverde. -- Vigo :
Galaxia, D.L. 2002

87 p. : fot. ; 11 x 12 cm

1. Sarmiento, Martín (O.S.B.) - Estudios, ensayos y conferencias I. Filgueira Valverde, Xosé

Na historia e na cultura

Mario Granell : (1914-1991) / [textos de Francisco Fernández del Riego, Francisco de Pablos]. -- [Santiago de Compostela] : Consellería de Cultura e Comunicación Social, D.L. 1997

118 p. : il. ; 20 x 23 cm

1. Pintura contemporánea - Galicia - S. XX - Catálogos I. Fernández del Riego, Francisco II. Pablos, Francisco

GAL/6789

Índice cultural e artístico do Renacemento galego / Francisco Fernández del Riego. -- Santiago : Nos, [1933?]

14 p. ; 25 cm

Conferencia pronunciada en el Grupo Galeguista de Vigo el 16 de julio de 1933

1. Galicia - Cultura - S. XIX-XX

SI M/280

SI M/579

Antolín Faraldo : o gran soñador / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Xerais de Galicia, D.L. 1998

137 p. : il. ; 21 cm. -- (Crónica (Edicións Xerais de Galicia))

1. Faraldo, Antolín 2. Galicia - Historia - S. XIX

GAL/7615

Un Epistolario de Ramón Piñeiro / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 2000

275 p. ; 21 cm (Ensaio ; 12)

1. Piñeiro, Ramón - Correspondencia

GAL/8916

Sinais dunha cultura / Francisco Fernández del Riego. -- [Pontevedra : Deputación Provincial, Servicio de Publicacións], D.L. 2003

. Galicia - Cultura I. Pontevedra (Provincia). Deputación Provincial, ed.

GAL/10565

Na historia e na cultura

Lourenzá / Francisco Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, 2004
121 p. : il. ; 18 cm. -- (Historia)
1. Vilanova de Lourenzá (Lugo) - Historia
GAL/11029

Xaquín Lourenzo / Francisco Fernández del Riego. -- [S.l.] : A Nosa Terra, 2004
54 p. : il. ; 18 cm
1. Lorenzo, Xaquín I. A Coruña (Provincia). Deputación Provincial
GAL/11311

Homenaxe a frei Martín Sarmiento no terceiro centenario do seu nacemento [Grabación sonora] : conferencia de don Francisco Fernández del Riego, "Un admirable personaje de la edad feijoniana, el padre Sarmiento" : pronunciada no Museo Mitre-Academia de Historia de Buenos Aires o 27 de xullo de 1954. -- Ed. especial. -- Santiago de Compostela : Arquivo Sonoro de Galicia, D.L. 1995
1 casete (ca. 60 min.) : estéreo
610 FER hom

Pintor no mundo das letras = Pintor en el mundo de las letras / Francisco Fernández del Riego
En: Galegos. -- Santiago de Compostela : Ensenada de Ezaro. -- N. 2 (II trimestre 2008), p. 70-72
1. Lugo, Urbano - Biografía I. TITULO

Castelao y la cultura gallega de entreguerras / Francisco Fernández del Riego
En: Anthropos. -- Barcelona : Anthropos. -- N. 65 (oct. 1986), p. 45-49
1. Castelao, Alfonso R. - Crítica e interpretación 2. Galicia - Cultura - S. XX I. TITULO

Na historia e na cultura

Picasso volve á Coruña / por Francisco Fernández del Riego

En: *La Coruña : historia y turismo*. -- A Coruña : [s.n.]. -- Año 2003, p. [13]

1. Picasso, Pablo - Dibujos - A Coruña - Exposiciones I. TITULO

Ruando pola Coruña vella / por Francisco Fernández del Riego

En: *La Coruña : historia y turismo*. -- A Coruña : [s.n.]. -- Año 2002, p. [4-5]

1. A Coruña - Descripción I. TITULO

Presencia de Vigo na industria do libro e nas publicacións periódicas / Francisco

Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, D.L. 1991

40 p. : il. ; 24 cm

GAL/3382

Luís Seoane desde a memoria / Francisco Fernández del Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, D.L. 1994

141 p. : il. ; 21 cm. -- (Documentos ; 108)

75 Seoane, Luís

GAL/4912

Cartas de Luis Seoane desde o exilio / Francisco Fernández del Riego. -- Sada

(A Coruña) : Edicións do Castro, 2002

182 p. ; 21 cm. -- (Serie Documentos ; 172)

GAL/10490

Vigo dende o corazón de Galicia / Francisco Fernández del Riego ; edición, María Dolores Cabrera Iglesias, María Dolores Villanueva Gesteira. -- Vigo : Galaxia : Fundación Penzol, D.L. 2012

134 p. : il. ; 21 x 25 cm

1. Fernández del Riego, Francisco - Homenajes I. Cabrera, M. Dolores, ed. lit. II. Villanueva Gesteira, María Dolores

GAL/7287

Para o retrato e a memoria

Galicia / Francisco F. del Riego. -- A Coruña : La Voz de Galicia, D.L. 2001
134 p. ; 22 cm. -- (Biblioteca galega 120)
1. Galicia - Descripción
PZ/1252

O Cego de Pumardedón / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Ir Indo, D. L. 1992
163 p. ; 21 cm. -- (Narrativa Ir Indo ; 9)
GAL/4150

O Rio do tempo : unha historia vivida / Francisco Fernández Riego. -- Sada (A Coruña) : Edicións do Castro, 1990
322 p. : 25 h. de lám. ; 22 cm. -- (Serie Documentos ; 72)
GAL/3290

Camiño andado / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 2003
276 p. : il. ; 21 cm. -- (Memorias ; 4)
929 Fernández del Riego, Francisco
GAL/10932

ACTO de investidura como doutor "Honoris Causa" de D. Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Universidade, Servicio de Normalización Lingüística, 1992
48 p. : il. ; 25 cm
1. Fernández del Riego, Francisco
GAL/5350

Conversas con Paco del Riego / Perfecto Conde. -- Vigo : Xerais, 2018
230 p. ; 22 cm. -- (Conversas)
1. Fernández del Riego, Francisco
GAL/2309

Para o retrato e a memoria

Cartas ao meu amigo : epistolario mindoniense a Francisco Fernández del Riego 1949-1961 / Alvaro Cunqueiro ; limiar, Francisco Fernández del Riego ; edición, Dolores Vilavedra. -- Vigo : Galaxia, 2003
215 p. ; 21 cm. -- (Memoria ; 2)
I. Vilavedra, Dolores, ed. lit. II. Fernández del Riego, Francisco, pr.
GAL/10545

Cartas e lembranzas : epistolario con Francisco Fernández del Riego 1959-2007 / Xosé Neira Vilas. -- Vigo : Galaxia, [2013]
269 p. : il. ; 21 cm. -- (Memoria ; 33)
1. Neira Vilas, Xosé - Correspondencia 2. Fernández del Riego, Francisco - Correspondencia
GAL/16739

Epistolario a Francisco Fernández del Riego / Ricardo Carballo Calero ; transcripción e edición Dolores Vilavedra e Montserrat Pena ; patrocinado por la Deputación da Coruña. -- Vigo : Galaxia, D.L. 2006
575 p. ; 22 cm. -- (Memoria)
1. Carballo Calero, Ricardo - Correspondencia 2. Fernández del Riego, Francisco - Correspondencia I. A Coruña (Provincia). Deputación Provincial
GAL/12398

Loita e resistencia

Pensamiento galeguista do século XIX / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1995
195 p. ; 19 cm. -- (Biblioteca da cultura galega ; 25)
1. Nacionalismo - Galicia - S. XIX
GAL/6382

Pensamento galeguista do século XX / Francisco Fernández del Riego. -- Vigo : Galaxia, D.L. 1995
220 p. ; 19 cm. -- (Biblioteca da cultura galega ; 26)
GAL/6383